

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. române a Caransebeșului

APARE DUMINICA

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
 „ ” pe 1/4 de an 5 cor.
 „ România și străinătate pe an 14 frc.
 „ ” ” ” pe 1/2 an 7 ”

Manuscrisurile să adresează la redacțiunea „Foaia Diecezană” iar banii de prenumără-
 țune și inserțiuni la Administrațiunea Tipogra-
 fiei și Librăriei diecezane în Caransebeș
 Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse,
 edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin
 până la 150 de cuvinte 750 cor., până la 200
 de cuvinte 10 cor., de aci în sus 12 cor

Patima răzbunării

„Nu răsplățiți nimăruia răul cu rău
 (Rom 12, 17).

Mâna lui Dumnezeu a ridicat feluritele pri-
 ceperi între oameni, cari prin puterea lor, prin
 cunoștință, prin dragoste și alte însușiri bune
 să-l poată preamări și să-i servească. Dar multe
 fiind zidite, vin în coliziune cu puterile proprii,
 căci să avântă la un ce, ce nu pot ajunge și
 prin această necunoaștere a puterilor sale omul
 nu ar eși nicicând din starea animalică, ci ca
 creaturile sălbătăcimei nu s'ar mai interesa de
 soartea binelui și a răului semenului său.

De aceea a ordinar Dumnezeu atâtea feluri
 de daruri, de aceea a lăsat unuia avuție, altuia
 sărăcie; unuia patria caldă, altuia rece; unuia o
 voință și temperament vesel, altuia o privire
 cruntă și posomorâtă; unuia o înclinare mai
 vjoale, altuia un sânge mai liniștit. Și așa s'au
 născut între oameni deosebiri, deosebiri în creș-
 tere, în felul de cugetare, deosebiri în religie și
 păreri, deosebiri în legi și limbi, în cariere, do-
 rințe, ocupațiuni și vederi.

Fără ciocnirea părerilor și a punctelor de
 mănecare cine oare s'ar fi nizuț să afle și cunoască
 adevărul, dacă toți ar avea asemenea păreri?
 Fără neasămănare în bunurile pământeste, fără
 avuție și sărăcie între oameni, cum s'ar fi ser-
 vit oamenii unul pe altul, de nu avea unul
 de altul lipsă? Lumea în asemenea caz ar fi
 un ce insuportabil, nu ar fi nizuț spre bine,
 propășire spre plenitudine, scopul creațiunii s'ar
 perde și omul ca o plantă ori peatră s'ar prăbuși
 și nimici nenobilizat și nebagat în seamă.

Deosebirea între oameni în însușiri și lu-
 crări, în puteri și averi, în vederi și dorințe este
 opera Dumnezeirii. Dar tot așa e și opera Lui
 legea vecinică a iubirii și a blândeții. Omul pe
 lume poate să-ș aleagă felurite cariere, însă in-
 vidia și hula, dușmănia, disprețul și răzbunarea
 să ivesc pretutindenea unde numai surăde cuiva
 norocul.

Este tare greu a să încunjura cazurile unde
 vederile și scopurile să nu diferă de cele ale al-
 tora și iată că atunci să naște în om o mânie,
 ori că după o tristă experiență să vedem cum
 părerea cuiva, la ce nu am consimțit, să ajungă
 la suprafață, că s'a împlinit tocmai ce nouă nu
 ne-a convenit, în contra planului ce ne făcusem,
 și astfel sântem scurtați, ponegriți etc. și iată
 că să naște în noi dorul de a-i răsplăti rău cu
 rău, iată că să naște răzbunarea.

Ce este răzbunarea? Este dorul josnic și
 dorința animalică a face cuiva rău, care, după
 părerea noastră, ne-a cauzat rău; e o cerere in-
 ternă, ca pe acel care ne-a făcut rău să-l urâm
 și să-i facem durere, ca de năcazul lui să ne
 bucurăm și în aceasta bucurie să uităm năcazul
 ce ni s'a făcut.

Nu e scopul răzbunătorului să facă bine
 contrarului său, căci a face bine să cere ade-
 vărata iubire și nu ură, dar a se face lui temut.
 Dacă cineva face cuiva neplăcere spre a-l
 îndrepta ori spre a-l scăpa de un rău oarecare,
 acela nu-ș răzbună, ci pedepsește.

Așa vedem că pedepsește părinții pe copii
 pentru multe ștregării, așa pedepsește superio-
 ritatea pe cel supus fără a-l urî personal.

Acuma, iubite cetitorule! pune mâna la
 inimă și-ți adu aminte oare tu nu ți-ai răzbunat
 contra cuiva? Oare nu este și'n tine în tot mo-
 mentul pofta să-ți răzbuni asupra unuia sau al-
 tuia, fie aceea în măsură cât de mică? Uți că
 este făptura lui Dumnezeu și chipul Aceluia!

De vreme ce în lumea aceasta plină de patimi
 și păcate, în lupta pentru existență și în aceasta
 vale plină de dorințe, scopuri și vederi și cel
 mai bun și plin de virtuți om are dușmani și
 poate că e și delipsă să aibă -- și și celce în
 toată vremea, pelângă un naturel blând, tractează
 pe orișicine cu prietenie și bunătate, este dușmă-
 nit, perzecat. Să poate că acesta la feluritele
 atacuri să fie indiferent și să supoarte aceste
 nedreptăți? Să le treacă ușor cu vederea, să lă-
 săm ca onoarea, bunăstarea, liniștea și chiar

prietenia noastră să fie zdruncinată prin unul sau altul? Să lăsăm multe lucruri folositoare și bune să cadă și să le perdem fiindcă ne-am făcut dușmani? Pretinde oare creștinătatea dela noi atâta b'ândețe și abnegație?

Nu! creștinătatea cere dela noi bărbăție și curaj!

Chiar Mântuitorul Isus ș'a făcut cu învățăturile sale mulți dușmani, el însă nu i-a luat în socotință, ci cu bărbăție dumnezească ș'a împlinit misiunea. Și el a fost defăimat la poporul și învățații săi, dar el tot a tăcut. Și pelângă toată defăimarea, pelângă tot disprețul și hula, nu se lăsa înfricat; descopere toate fărădelegile și blăstămațiile poporului său, arată la lumina zilei mistificările și întortocherile ce la fac cărturarii și fariseii cu legile și pune în lumină chiară și ușor de înțeles cu dovezi zdrobitoare și pline de adevăr învățătura sa. Se apără cu bărbăția unui adevărat erou, fără însă a se răzbuna asupra defăimătorilor săi și triumful învățăturilor sale nu este a să ascrie unei bucurii păgubitoare, ci întotdeauna era gata la păciuirea și împăcarea fiecăruia.

Învățătura și viața exemplară a Mântuitorului Isus nu ne poruncește însă nouă să ne jertfim onoarea, averea, familia și liniștea răutății oamenilor fără cumpăt și plini de răutate; nu ne poruncește, că dacă noi ori prietenii noștri sântem cercați de răuțai și hule am fi îndatorați a primi hula și loviturile lor. Dumnezeu ne-a dăruit însușiri — cum e vârtutea și loialitatea — ca ambele să le păzim, să ne luptăm pentru noi și prietenii noștri cu nume bun, cu mijloacele creștinești «*căci prin aceasta să cunoaște iubirea*» (Io. 3, 16). Dar să nu ne răzbunăm!

Să nu săvârșim cele petrecute și cele ce cetim în T. V. despre răzbunare și invidie; uciderea de frate la Cain și Avel, fuga lui Iacob de fratele său Esau, prigonirea lui Iosif până la moarte ducându-l în sclavié, fuga lui Moisi dinaintea lui Faraon, petrecerea lui Avram și Miriam afară de tabără, aruncarea de vii în iad a lui Datan și Abiron, pizma asupra lui David de alte seminții și chiar de regele Saul.

Apoi în T. N. cele suferite de apostoli și stâlpii cei mai mari ai bisericii, goane și lupte până la moarte, apoi ce tot din răzbunare și invidie a pățimit Pavel apostolul primind cununa răbdării de 7 ori, a purtat lanțuri, a fost silit să fugă, ucis cu petri și la fine suferi în apus și martiriu etc. (S. Clem. Rom. I. Cor. cap. 4—6).

Ci să ne lăpădam de toată fala, îngâmfarea, neprudenta și patima, să ne aducem aminte de cuvintele lui Isus în predica de pe munte învățând îngăduire și răbdare. «*Fili milostivi, ca să fiți miluiți, erțați, pentruca și vouă să să erțe; pre-*

cum juceți voi, așa vi să va face vouă; precum dați, așa veți și lua; precum judecați, așa veți și judecați; cum faceți bine, așa vi să face și vouă; cu care măsură veți măsura, cu aceeași vi să va măsura vouă» (Mt. 5. 6. 7 seq. s. Clem. Rom. ibid. XIII).

Învățătura Mântuitorului nu oprește apărarea, condamnă însă răzbunarea, căci la început apărarea o săvârșește omul în focul clocotitor, adecă aprins de un dor oarecare de apărare, care însă trece în nebunie, prin ce apoi omul se degradează la starea animalică; ori să săvârșește cu sânge rece și devine satanică.

Toți avem dușman, chiar și Mântuitorul știm că a avut; însă voești tu ca om, ca creștin, ca înțelept să le previni și ai voie, ca onoarea, averea, liniștea ta și a prietenilor să o aperi, fără a-ți întina curățenia și nobleța inimii prin răzbunare; ia pildă dela Isus, ascultă cuvintele sfinte ale învățăceilor Lui. Și ce ne învață acești dumnezești înțelepți? «*Drept aceea, frații mei iubiți, să fie tot omul grabnic spre auzit, târziu la vorbit, târziu la mânie, căci mânia omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu*» (Iac. 1, 19. 20).

Mânia și răzbunarea nimicesc mîntea ta și vrei tu oare ca lucrările tale să le săvârșești înconștiu ca animalele? Mânia, răzbunarea sânt de natură animalică și celce cade în ele cade în nebunie.

Cum poate lucra acel înțelept ca cel amețit de vin?

Dar mânia și răzbunarea sânt beția cea mai omorătoare. Cei cu mânie și răzbunare se subșapă pe sine, cel înțelept și cu sânge rece însă a dezarmat de jumătate pe dușman, cel aprins supune toate slăbiciunile sale dușmanului, iar cel cu sânge rece este precaut și știe să tragă foloase.

Nu lucra nimica în mânie, care naște răzbunare; arată-te dușmanului tău superior, mai nobil la cugetare și fapte și-l vei dezarma; folosește sângele rece ca nu prin mânia aprinsă să dai anză la răzbunare, eventual perzându-ți cumpătul să-i faci lui posibil să-ți strice. Prin aceasta liniște a ta câștigi în vreme, în esperință și înțelepciune; iar prin răzbunare te condamnă pe tine singur.

Și liniștindu-te nu-ți mai bate capul cu dușmanul tău, examinează apoi cu înțelepciune și prudentă nu cu ce mijloace ai putea să-ți răzbuni asupra lui, dar să vezi adecă ce răutate și pagubă ț-au făcut dușmanul tău. Și sigur vei afla, că nu atât vătămarea în onoare, în avere etc. au fost cauza mâniei și răzbunării tale, cât josnicul și neprecugetatul mod cum adecă te-au tractat contrarul. Și apoi mânia aceasta, răzbunarea, că acela au cserciat-o asupra-ți, vrei tu să i-o răsplătești cu asemenea ori mai mare măsură, și atunci cugetă, ești tu oare mai bun ca dușma-

nul tău, poți tu să te pui pe o treaptă mai înaltă de cultură și bunătate a inimii ca el? Nu! tu ești ca și el și de cugeti cu multă prudență, devini mai josnic ca el și nime nu te poate judeca, decât ca pe un asemenea semenului tău, un făcător de rele și răzbunător și ești vrednic de disprețul și ocara celor ce te încunjură.

Învingi însă pe contrar, te arăți lui superior, dacă răul ce ți-a făcut îl tractezi, cu seriozitate și cumpăt, dacă «*il chemi și-l cerți între tine și el singur*» lămurindu-i rătăcirea și căutând a-l convinge, că procedura lui este de condamnat, este păcătoasă. «*De te-a ascultat, iată ai dobândit pe fratele tău, iar de nu te ascultă luând pe unul sau doi, îl sfătuie, și de nu te ascultă, să-ți fie fie ca un păgân și vameș*», adică nu-ți răzbuna tu, ci caută lecuire în răsplătirea cu bine, căci «*răzbunarea este a mea, zice Domnul, eu voi răsplăti; de flămânzește dușmanul tău nutrește-l, de insetează adapă-l, căci acestea făcând vei grămădi cărbuni pe capul lui*» (Rom. 12, 19. 20).

Când Mântuitorul nu mai putu răzbi cu contrarii săi, când aceștia numai știau ce rău să-i facă ca să-l șicaneze, el se roagă pentru ei: «*Doamne iartă-le lor, că nu știu ce fac*», iară apost. Pavel zice: «*Binecuvântați pe cei ce vă perzecută, binecuvântați și nu blăstămați*» (Rom. 12, 14).

Iar tu creștine când vei cunoaște că dușmanul tău te asuprește mai tare, când cu răzbunarea contra ta voește să-ți pășască aproape, să-ș arete micimea sufletului său, tu câștigă curaj și arată contrarului tău o inimă nobilă și plină de vârtute. În convorbiri, unde auzi de el vorbindu-să rău, ia-l în apărare, vorbește și convinge societatea de însușirile lui bune; când alții îl defaimă ori îi arată scăderile, fii tu lui apărător și ajutor, prețuiește-l și-l onorează când alții îl vorbesc de rău, dar fără a te vâri la el, ca să nu-i pari, că i-o faci de frică.

Și atunci nu el pe tine te-a învins, tu l-ai învins pe el, el te va căuta cândva și fii sigur îți va cere ertare, căci apost. Pavel ne învață: «*Nu te lăsa copleșit de rău, ci răsplătește răul cu bine*» (Rom. 12, 21).

Și aceasta să să facă cu atât mai vârtos, căci mintea și inima poporului nostru este plină de însușiri rele d'ale răzbunării. Să să facă și dezrădăcineze aceasta prin cuvânt și fapte, să să sădească în sufletul său dragostea evanghelică, bunăvoința, răbdarea și binefacerea; să-l ferim de patima aceasta molipsitoare a păcatului răzbunării și'n locul ei să sădim în inima lui virtuțile creștinizmului și iată îndoit ne-am împlinit misiunea de urmași ai Mântuitorului Cristos.

Maidan, Decembrie 1913.

preotul A. Iana.

Un mic răsunet la

„Rugăciunea domnească“

de preotul Sinesiu Bistreanu.

Din atâtea rugăciuni care să obicinuesc în sf. biserică ortodoxă română, eu susțin, că cea mai aleasă, mai pricepută și mai înălțătoare de suflet, este „Tatăl nostru...“, căci Isus Fiul dumnezeesc, adică Dumnezeu însuși ne-a dat-o și a alcătuit-o și a învățat omenimea creștină a se ruga așa.

Dar rar e omul creștin, care rugându-se s'o și priceapă cum să cuvine, și noi ne dăm silința a imita (urmări) pe alți înaintași, însă rău o îndeplinim, unul mai rău decât celalalt.

Cu toate acestea, să-m credeți, că totuș nu greșim numai s'o facem cu bună intențiune, conștiințios (gând curat), căci Dumnezeu este Cel ce o primește, și o va primi cum e mai bine, căci numai El e bun și știe cum ar trebui înțeleasă.

Hotărându-mă a rosti aceasta rugăciune, îndată mă gândesc la tată-mio, cum era de bun, de darnic și cum im îndeplinea dorința.

Și mereu mi să perondează (rânduiește) înaintea ochilor chipul întregii lumi cu casa părintească la olaltă, și apoi recunosc și mă încredințez, că toți oamenii din lumea creștină im sânt frați și surori.

Par'că văd apoi pe Dumnezeu Tatăl în cer, șazând pe tronul măririi sale și acum mâna sa cea dreaptă a întins-o peste mări și țări; iar cu stânga — care ne întinge bunătățile — acoperă munții vomători de foc.

Și atunci fiori mă cuceresc, im recunosc micimea, văd că-s un atom în lume, sfiala mă cuprinde și simțesc mare golătate în jurul meu; iar ca să prind nițică inimă, încep a rosti cu glas tremurător: *Tatăl nostru carele ești în cer, sfintească-să numele Tău!*...

Mai că nici aceste cuvinte nu le pricep și nu pot desluși cum ar trebui să fie: Tata, care e în cer, sfințit să-i fie numele!

Cei învățați și inzestrați cu multe și înalte școli se laudă, că ar avea cunoștința aleasă întru descoperirea tainei dumnezeice, eu însă — om mărginit la minte — nu îndrăznesc, ci las astea toate la o parte, și numai atâta doresc, ca aducerea aminte de Dumnezeu și chipul lui Dumnezeu să le am pururea în inima curată și ca ceva mareț și sfânt.

Vină împărăția Ta!

Stau o clipă locului și mă gândesc la nestatornicia caracterului meu, cum firea mă aruncă și incoace și încolo, mă ocărănuiesc apoi pe rând, mai una, mai alta, încât sârmana-m inimă e chinuită de atâta zbucium, deși prevăd că prin șovăiala asta n'am să ajung la un crenguleț verde.

Și atunci constrâns sânt să ajung la hotărârea, că cât de bine ar fi, dacă Dumnezeu ar pune sfârșit tuturor acelor încercări venite dela oameni și dela diavolul... și numai milostivul Dumnezeu m'ar conduce...

Fie voia ta, precum în cer, așa și pe pământ.!

Acum iarăș im fac o icoană despre cer cu sf. îngeri, cari își îndeplinesc cu atâta iubire și devotament și supunere și voe bună poruncile dumnezeiești, și să-m credeți că-i plzumesc, căci pe dâșii nu-i conturbă încercările.

Îngerii, din iubire, devotament, supunere și voe bună nu mai cunosc alta; și însuflețiți sânt zi și noapte, — și atunci cu parere de rău mă gândesc: Dece nu-i tot așa și p'acest pamânt?!,

*Pânea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă
aslăzi.*

Eu cred, că nu există om întreg la minte, care să nu priceapă însămănătatea cuvintelor: „Pânea cea de toate zilele”. Și ne gândim ziua și noaptea, căci câtă vreme pribegim p'acest pământ, ne place,... și... trebuie să mâncăm.

Sincer vorbit, eu adesea mă gândesc la „pânea cea de toate zilele”... și atunci im vin în minte copilașii bietului Român, cu atâta voc bună și zburdalnicie stau la măsuța din odac, și în jurul bledului mănca fără griji pentru ziua de mânc, și-s tare veseli și cu gura plină.

Atunci mă mână un îndemn nevăzut, dar puternic, și-m zice să mă rog mereu la Dumnezeu, ca să ne dea pânea de toate zilele.

*Și ne iartă păcatele noastre, precum și noi er-
tăm păcătoșilor noștri!*

Când cineva mă vatămă, atunci nespun mă doare și mă gândesc la răzbunare, și mă transpun în acel moment, că cu ce plăcere voi primi răzbunarea; dar deodată im trece pe dinaintea ochilor pățania slugii necredincioase din sf. evanghelie, și atunci inima îș alină pofta de răzbunare și... eu ert pe consoțul meu și mă hotărâsc firm: a nu mai aminti despre cei una sută de dinari, ce odinioară im datora.

Și nu ne duce în ispită.

Im amintesc — la acest loc — mulți consorți și prieteni ai mei, cari, din multe pricini — lor binecuvântate — s'au abătut dela calea adevărului și viața creștină și onestă... și... apoi au decăzut moralicește,... și susțin, că nici mic nu mi-ar urma mai bine, dacă aș încerca să decad moralicește.

Ci ne mântuește de cel rău!

Rostind aceste cuvinte, im revoc în minte acelea dese cercări sau ispite, și cari pot ușor seduce dela adevăr și morală pe cel ușuratic și neatent.

Dar tot atunci mă gândesc la sumedenia de neajunsuri cu cari luptăm în viață, apropiata neputință a bătrânețelor, lipsa de copii, nebunia, ori durerile corporale, și-m croesc socoteala, că astea-s numai cu scop să tortureze și amărească zilele omului... și că aici n'ar fi nimeni să-l mântue ori ajutore.

Și să știți, că în acel moment mă podidesc lacrimile, stau abătut și trist, și... cu... atâta dor aș apuca ceasul sfârșitului acestei vieți.

Unul este, care mă mai încurajază, e blândul și milostivul Isus, acel atâta prigonit de cei obligați lui moralicește; și-m zice, să priud nădejde, mă conduce și mereu biruesc toate suferințele, și-m șoptește să strig triumfător:

*Că a ta este împărăția și puterea și mărirea în
veci. Amin.*

Var, 26 Novembre 1913.

Chestiunea manualelor de Reli- giune pentru școlile medii

(Sfârșit)

II. Sub A, 2 am arătat ce materie să se aleagă pentru lecțiunile și manualele de Istoria bisericească în școlile medii — materie folosită și de mine în

manualul meu de Istorie bisericească. Unii caticheti — între ei și celebrul dela Caransebeș — imi excepționează cartea pe motivul, că nu dau destulă atențiune schismelor și — mai ales — ereziilor, cari au frământat atât de mult biserica în cele dintâi opt veacuri ale creștinismului și au provocat ținerea sinoadelor ecumenice, că expun prea superficial persecuțiunile bisericii, că trec peste literatura și știința bisericii din periodul ei de aur etc.

Criticii mei — așa se vede — n'au nici idee de principiul atins sub A, 2, pe care-l ilustrez cu cuvintele profesorului de universitate din Bon (am Rhein) Dr. Gerhard Rauschen (catolic), care zice, că primul scop al Istoriei bisericești în școlile medii este *instructiv*¹. Cu privire la acest scop, „*invățătorul va ridică pe școlari până la acel grad de cunoștințe din Istoria bisericii, ce se pot pretinde dela un lăic cult și cari sunt de însemnătate pentru viața practică; el deci nu-i va introduce în atelierile științii (Werkstätte der Wissenschaft) sau în certele școlilor teologice și nu va îngreuna memoria lor cu amănunte erudite, cari nici pentru școlari n'au interes durabil nici pentru viață valoare reală*”. (Ibid. pag. 72).

De altcum recunosc, că manualul meu de Istorie bisericească — scris pentru anul II de pedagogie, după planul de învățământ introdus la Caransebeș — nu corespunde manualului contemplant de mine pentru școlile medii, cum nu corespunde nici unul din câte avem.

*

„Ce manuale de religione să se introducă acum în școlile medii?”

Răspund la această întrebare cu propunerea, ce am înaintat-o eu la 7 Maiu v. 1913 Venerabilului Conzistor diecezan din Caransebeș. Propunerea privește școlile medii din dieceza Caransebeșului.

În clasele I și II medii.

1. Pentru „*materia principală*”: Manualul meu „Istoria Testamentului vechiu”.

2. Pentru „*materia abstractă*”: Catehismul meu pentru școlile populare, din care să se percurgă Articolul I al Simbolului credinții și Poruncile dumnezeiești (din „Iubirea creștină”).

3. Pentru „*materia practică-edificatoare*”: Cartea mea de rugăciuni și cântări bisericești.

În clasele III și IV medii

1. Pentru „*materia principală*”: Manualul meu „Istoria Testamentului nou”.

2. Pentru „*materia abstractă*”: Articollii II—VIII și XI—XII ai Simbolului credinții. — Sfaturile evanghelice și Nadejdea creștină (din Catehism). — Explicarea liturgiei (după predicile profesorului Dr. T. Tarnavski) etc.

3. Pentru „*materia practică edificatoare*”: vezi clasele precedente.

În clasele V—VII

1. Pentru „*materia principală*”:

a) În clasele V și VI: Istoria bisericii universale.

b) În clasa VII: Istoria bisericii române, după manualul meu de Istorie bisericească sau alui Dr. I. Pușcariu sau C. Coca.

¹ Scopul al doilea este *educativ*.

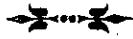
2. Pentru „materia abstractă”: Articollii IX și X din Simbolul credinței. — „Elemente de drept canonic” și „Liturgică”, Statutul organic etc. (vezi „Adaus” la Catihetica mea).

3. Sfânta Scriptură...

În clasa VIII

Manual: Expunerea doctrinei bisericii ortodoxe de W. Guettée și Apologetica de C. Coca.

Dr Petru Barbu.

† Dr Nicolae Oncu

Unul din bunii Români din patrie a trecut la cele vecinice. Îl plânge un neam întreg, căci **Dr Nicolae Oncu** e cunoscut de mult caracter integru, om în deplină accepțiune a cuvântului. Totdeauna ș-a apărat principiile sale, din care cauză a și suferit atacuri, cari l-au făcut să se retragă din viața publică și să grijască de sănătatea destul de șubredă.

Pentruca să-ș mai lungească viața — solitară de altfel — acum câteva săptămâni plecase la Maria Grün lângă Graz. Vârsta înaintată însă n-a putut rezista mai mult vechei lui boale, organismul delicat a succumbat.

Meritele decedatului sânt mari. Ele nu să mărginesc numai la Arad (unde a viețuit) și jur, ci cuprind finuturile cele mai depărtate, căci era persoană cunoscută.

Să amintim numai câteva lucruri mai marcante săvârșite de Dr Nicolae Oncu. El s'a silit foarte mult ce privește înzestrarea catedralei din Arad, clădirea palatului Tribunei, Casei naționale, școalei de fete etc. „Victoria”, al cărei director a fost, numai lui are să-i mulțamească renumele de unul între întâiele noastre instituțiuni de bani.

Odinioara, în Arad, numele Oncu electriza pe toți, toți ascultau sfatul acestui bărbat puritan; pomenirea lui în veci va fi.

Date biografice. Nicolae Oncu s'a născut la 18 Decembrie 1843, din părinți țărani, în Rișca din Munții apuseni. Studiile gimnaziale le-a făcut în Beiuș, Logoj și Oradea-mare; aci a dat și bacalaureatul la 1867. Studiile universitare le-a făcut în Viena, Bruxela, iar la 1873 ia doctoratul în științele de stat. Examen suplentar face în Budapesta la 1877, precum și examenul de liberă practică advocațională. În acelaș an deschide birou în Arad. Practica de advocat exerciază el până la 1887, în care an e ales director executiv al „Victoriei”, în care calitate rămâne până la 1912. La 1906 e ales deputat în camera ungară. În repetite rânduri e deputat în sinodul eparhial din Arad și congresul național bisericesc.

Înmormântarea a fost Sâmbătă 18 l. c.

Fie-i pomenirea binecuvântată!

Cari sânt cauzele că țărancele noastre părăsesc portul din străbuni, și cari sânt mijloacele de îndreptare?

Nici unul dintre popoările conlocuitoare în această țară nu au și nu pot avea un port atât de frumos, atât de atrăgător, ca poporul român; ba portul poporului nostru chiar le deșteaptă pofta străinilor, ca și dânșii

să și-l însușască, măcar numai în parte, și aceasta numai și numai pentrucă e lucrat și cusut de mâna proprie, cu multă dibăcie, istețime și gingășie, încât acest port admirat și de străini, a devenit proverbial: „Port ca al țarancei române nu există subț soare”. Și cu tot dreptul să poate afirma aceasta; că să băgăm numai de samă la țarancea noastră română, care ține sus și tare la portul ei național, ceci din zori și până în noaptea lucrează cu multă precauțiune în război și la brodării, neobosită, numai ca să-și aducă la îndeplinire gustul și să-și vadă realizată dorința de a se îmbrăca în haine făcute, cusute și brodate în fel și în chipuri, de mâna ei proprie, prin care reprezintă frumosul și de toți iubitul ei port național strămoșesc.

Câtă nerăbdare așteaptă țarancea română marea zi de sărbătoare, sau vreo rugă, pentru care s'a ostenit pregătindu-și cu multă trudă hainele sale, ca să se îmbrace în acelea și să arate lumii dibăcia în cusuturi și alesături făcute în război de mâinile ei. Această cu toții o știm, cari am avut fericirea a trăi la sat, în nemijlocita apropiere a țarancei române.

Așa a fost odată și așa ar trebui să fie și acum și în viitor între țărancele acelea, cari nu cu mult înainte prin lucrul mânilor lor erau fala națiunii și portului nostru din străbuni. Dar acum nu-și prea bat capul cu d'acelea, ci din capul locului fără înconjur am putea zice, că mai peste tot locul și-or corcit portul, împrumutându-l și imitându-l dela străinii cu cari vin zilnic în atingere. Aceasta ar fi prima cauză a abaterii dela portul lor mândru strămoșesc.

Sânt și alte multe cauze, între cari și scumpirea traiului, așa că s'ar putea zice în general — sărace și bogate dintre țărancele noastre, pentru aajunge la bani — își negliă în parte ori total lucrările lor casnice, naționale, cu cari s'au pomenit de străbuni și merg năimite ca zileri la unii și la alții; cele sărace spre a-și asigura subzistența, iar cele mai în stare să ajungă la bani și mai mulți, — că vezi Doamne, ziua de lucru azi e scumpă și n'o petrec lucrând și cusându-și hainele trebuincioase pentru casă și familie, iar urmarea e — că pentru îmbrăcăminte își cumpără materia delipsă din prăvălie și șatră, ca să să adeverească zicala: „Sărace șetrele, cum îmbracă fetele”, ori: „De n'ar fi Jidov și șatră, n'ai vedea fată îmbrăcată”.

Tot așa urmează și țărancele din apropierea orașelor, cari vin la oraș și lucrează la diferite fabrici, pe când lucrurile lor casnice, familiare stagnează, ne mai având timp să se ocupe și cu acelea; din care cauză, apropiindu-să cutare sărbătoare ori rugă, sânt silitte a-și cumpăra materiile trebuincioase din prăvălie și a le da vr'unei măiestre din sat, spre a le coase la mașină — că merge mai repede.

Altele, cari nu pot merge la oraș și nici în sat năimite, având acasă să se îngrijască de câte vr'un părinte neputincios ori frățini micuți, pelângă economia casei, mai primesc și câte o cutie ori două — dupăcum sânt de harnice — de verni de mătăasă, spre cultivare, la cari fi pot fi de ajutor și cei mai debili membri ai familiei, culegând frunzele trebuincioase spre nutriție; și așa nici acele țărance nu-și pot coase hainele trebuincioase, ci atunci în pripă, înpreajma vreunei zile mari — ca să nu fie și dănele mai pe jos decât altele — își cumpără iarăș materia din prăvălie, cosând-o cineva pe mașină. Acele haine însă nu mai samănă a port românesc din străbuni, ci sânt adevărate caricaturi (schimonosături).

Împunându-să această temă îndeosebi învățătoarelor spre lucrare, subscrisa am cercetat cu ocaziunea

„rugilor“ câteva comune din jurul Logojului, Bocșei și al Orșovei, spre a mă convinge personal despre adevărul părăsirii portului din străbuni. N'am ajuns însă departe, când s'au și adevărit cuvintele unei matroane române, soată de călătorie: „Las că n'ai ce vedea la rugile d'acum; țărancele noastre nu se mai îmbracă cum se îmbrăcau odinioară mamele și bunicile lor“. Așa a și fost.

Într-o comună, unde se adunaseră la rugă ca oaspeți țărance și din alte comune, în mijlocul cărora am petrecut aproape un deceniu — și cari pe timpul acela erau fruntea comunelor, privilor la lucrarea hainelor țărănești, văzând, că cămeșile și poalele din pânză țesută de dânselle și cusute cu ciurături cari din cari mai frumoase, azi sânt înlocuite cu mătăasă și alte stoffe străine și garnisite cu dantele din prăvălie — mi-s'a umplut inima de durere. Ba încă la una era și garniseala frumoasă de ciucuri (găitani) colorați de de-subtul conciușii înlocuită prin garniseala de pălării de dame, ce nu se potrivește deloc la portul ei țărănesc.

Convenind la ruga aceea cu un vechi cunoscut, azi avocat, l-am întrebat, că de ce femeile au înlocuit cămeșile și poalele cusute cu ciurături de pân'acum, cu cele de mătăasă, cari nu sânt deloc practice și durabile, neputându-să spăla, mi-a zis scurt: „Sânt mai ieftine“. La auzul acestor cuvinte atât m'am indignat, încât am părăsit ruga. Îmi venea a crede că acest domn, care face parte din popor și ar fi chemat să împedecă pornirea rătăcită a portului din străbuni, lucră din adins la părăsirea lui. După multe frământări însă am ajuns la convingerea, că acel domn a avut dreptate când a zis, că sânt mai ieftine cele de mătăasă; căci n'a luat în socotință prețul banului, ci al timpului ce să recere la lucrarea cu mâinile a unui costum țărănesc.

Din cele înșirate reesă, că urmându-să acest obicei de țărancele noastre și pe viitor, peste câțiva ani și mândrul nostru port național va dispărea, neavând cine a se mai ocupa de dânsul. Opregele și cătrânțele să vor vedea numai ca ornamente în odăile străinilor, iar brăurile și conciușile, tășcuțele în mâinile damelor. Lăcomia după mătăasă le îndeamnă la vînderea cât de ieftină a susemitelor obiecte, și pe prețul alor 4—5 oprege vindute, abia își cumpără mătăsa de un spăcel, ce ține tocmai o zi de „rugă“, ori un cordon de aur, căci brăul țesut de mâinile lor nu să mai potrivește la poale și spăcel de mătăasă, ci trebuie înlocuit cu „cordonul“ din prăvălie. Apoi mai zic unii că „sărăcia“ le îndeamnă a-și părăsi portul din strămoși. Sărăcia le silește să-și cumpere mătăasă, mănuși, cordon, ghetede lac, albe, galbene, ca cocoanele? Nu, ci neștiința și necotința lor, prin ce apoi își schimonosesc frumosul port original. Și așa nici rugile de pe sate, cari pân'acum erau cercetate cu mare plăcere de cătră orașenele iubitoare de porturi din străbuni, nu vor mai fi deloc cercetate, neavând la ce-și delecta ochii după lucrări de mână din arta românească.

Dar ca să nu fiu prea aspru judecată în espunerele mele, văzând numai părțile cele rele, mă folosesc de sentința: „Nici o regulă fără excepțiune“. Ce unele comune m'au întristat, altele m'au mângaiat. În comunele Bârza și Topleț — din jurul Orșovei — mi-a săltat inima de bucurie, văzând țărancele în portul lor din străbuni. Atât hainele femeilor cât și ale bărbaților erau frumos lucrate cu broderie, ciurătură și croșetură de mâinile lor. N'am văzut măcar una cu poale ori spăcel de mătăasă. Aceste țărance au timp? Și pentru ce? Pentru că numai bărbații lor lucrează la fabricile d'acolo, câștigând celo delipsă pentru susținerea vieții; iar femeile lor își lucrează pelânga economia casei și hainele aparținătoare portului lor, și așa portul nu-l părăsesc.

Comune de felul acesta vor mai fi multe în patria noastră,

Deci dar părăsirea portului din străbuni nu e încă la culme. Să nădăjduim la mijloace de îndreptare, cari ar fi cam următoarele:

Să să înființeze câte un atelier de țesături și lucruri de mână, aparținătoare portului din străbuni, angajând spre acest scop țărance din părțile acelea, cari sânt avizate, în urma lucrării lor pe la fabrici străine, a-și câștiga cele de lipsă pentru susținerea vieții; unde pelânga acest câștig își pot luera și hainele lor. Zic, numai în acelea părți unde cere trebuința, căci în comunele, unde bărbații lucrează la diferite fabrici, câștigând pâinea de toate zilele, și așa nu e teamă, că-și vor părăsi portul țărănesc, având femeile lor timp îndestul spre lucrare.

Obiectele lucrate în atari ateliere să fie puse spre vinzare și țărancelor cu stare bună, cari din cauza economiei prea mari, ori a prea deselor sărbători zădarnice, ce țin cu săptămâna, ca: Todor-Rusalii, Căii lui Sântoader ș. a. nu dispun de timpul recerut la pregătirea hainelor lor. Persoanele designate spre conducerea atelierelor de felul acesta să le îndemne cu deadins la cumpărarea produselor lor, convingându-le, că prin aceea ar dobândi deodată două lucruri: întâi, sânt cu mult mai trainice și practice decât cele de mătăasă; a doua, sânt mai frumoase, reprezentând portul nostru din străbuni.

Tot așa să va urma și cu orașenii iubitori de împodobirea odăilor cu lucruri de mână din arta românească, cari vor fi siliți a le cumpăra numai din acele ateliere, cu prețuri convenabile, iar nu pe lăpădate, cum le cumpără acum dela țărancele lipsite, dar faloase, cari vând opregele și cătrânțele cât de ieftine, spre a cumpăra mătăasă. Mai departe, câte dame române n'ar îmbrăca cu prilejul unui bal românesc ori concert — mai bucuros un costum național decât altă toaletă scumpă, făcută după capriciul modei, pentru care ar plăti cu plăcere o taxă de împrumutare; căci cu costumele împrumutate dela prietene, totdeauna e teamă de stricare. Deci comandarea aceasta încă s'ar putea eface în amintitele ateliere, căci de să va deranja ceva la un costum, tot acolo să va și repara, și nici damele noastre n'ar fi avizate pentru atari ocaziuni a se îngriji cu luni înainte de procurare, fiind împrumutate din mari depărtări.

Purcezând astfel s'ar arăta destulă garanță pentru existarea unor atari ateliere, cari ar servi națiunii române drept stavilă contra cauzelor pornite spre părăsirea portului original strămoșesc.

Dar poate mi-să vă reflecta, că din ce și cu ce să să înființeze măcar numai un asemenea atelier? Aceasta însă o las spre bună chibzueală și studiere persoanelor mai competente. Eu mi-am espus numai modestele mele păreri, și ce deocamdată nu s'ar putea realiza, să nu trim speranță în viitorul apropiat. Acest din urmă mijloc de îndreptare să refere la soțiile conducătorilor și luminătorilor poporului dela sate.

Și pentru că cel dintâi paș trebuie început deja din școală, în locul prim îi revine acest rol învățătoarei. Colegele învățătoare dela sate, îndeosebi cele din nemijlocita apropiere a orașelor, să deștepte în eleve iubire neștrămutată față de portul original, moștenit dela strămoși. Să știricească dela persoanele mai bătrâne din comună, cum a fost portul mai nainte. Elevelor să nu le permită a se înfățișa, atât în cât și afara de școală, în alte haine decât în cele aparținătoare portului lor. Mai departe să le esplice, cari lucruri nu să potrivesc portului lor, ca: ghetede albe, galbine, cordoane în loc de brăuri, bluze de mătăasă și diferite garniseli, imitând orașenele și schimonosind portul lor frumos.

În comunele unde lipsesc școlile de fete, să impune această misiune soților d-lor colegi și d-lor preoți; iar unde sânt reuniuni de cântări, d-lor dirigenți de coruri. Să să facă un deobligământ pentru toate coristele, ca la anumite ocaziuni, ca cencert, teatru ș. a. să nu li-să permită a se înfățișa altcum, decât în portul lor original. Cari se vor opune să fie eschise din cor. Încât am avut cu ocaziunea a cunoaște poporul dela sate, iubitor de cântece și petreceri, cu plăcere se vor supune toate coristele acestui deobligământ. Și fiind țărancele noastre dela fire iubitoare de imitațiuni, nu peste mult și cele cari nu fac parte din cutare cor, le vor imita, lucrând pe întrecute la portul lor, ce era pe cale să să piarză; și astfel pe nesimțite și-l vor menținea și în viitor.

Având nădejdea în Dumnezeu și în ajutorul celor chemați de a împedeca abaterea dela portul nostru țărănesc, original, din străbuni, îmi închei această modestă lucrare cu cuvintele: „Voește și vei putea“. Înainte, deci, spre muncă!

(Educătorul)

Sofia H. Florescu.

Convocare.

Despărțământul Vârșăului, aparținător Reuniunii învățătorilor români dela școlile confesionale gr. or. din dieceza Caransebeșului, își ține prima adunare din anul societar 1914 la Vârșă, Mercuri la 5/18 Februarie a. c. în sala otelului „La Soare“, având următorul

PROGRAM:

1. La orele 9 dimineața chemarea Duhului sfânt și parastas pentru odihna fericitului episcop al Caransebeșului Ioan Popasu.

2. Deschiderea adunării.

3. Rectificarea listei membrilor din despărțământ.

4. Circulara comitetului reuniunii.

5. Disertațiunile; a) „Urmările raportului nesănătos dintre biserică și școală în zilele noastre“ de Mihai Andrei (Vlaicovești). b) „Propunerea religiei în școala poporală de Nicolae Foiș (Coștei).“

6. Defigerea localității pentru adunarea viitoare.

7. Propuneri.

8. Reconstituirea despărțământului.

9. Închiderea adunării.

Ocupându-se această adunare cu „Propunerea religiei în școala poporală“, conform dorinței P. S. Sale Dlui Episcop diecezan Dr Miron E. Cristea, arătată în adunarea generală dela Caransebeș (v. Nr. prot. 21). sânt invitați la adunare toți preoții din protopresbiterat.

Coștei, în Ianuarie 1924.

Patrichie Rămneanțu,
preșeuinte.

T. Bizerea,
secretar.

Știri

Logodnă. Dl Dante O. German, prof. la institutul pedagogic din loc, s'a logodit cu dșoara **Viorica Siepețianu**, fiica preotului Lucian Siepețianu din Chisetău. Felicitări.

Cununii. Duminecă în 12/25 Ianuarie a. c. s'a cununat dșoara **Livia Tătar** cu dl **Antoniu Angel**, ales preot în Sudriaș; dșoara **Florica Tătar** cu dl **Petru Lasca**, ales preot-capelan în Jupani.

Conferința preoțască din protopresbiteratul Panciovei e convocată pe 2 Septemvrie v. 1914 la 8 ore dimineața la sfânta biserică din Alibunar. On. membri sânt poftiți a se pregăti cu predici, cu disertațiuni și a studia obiectele puse la ordinea zilei; iar casarul și bibliotecarul a pregăti rapoartele prescise. Satu-nou, 14 Ian. 1914. Trifon Miclea protopresbiter.

Încurajare pentru popor. Protopresbiterul **Dr G. Dragomir** a făcut mare bucurie poporului ortodox român din Sasca-montană la Botezul Domnului, în care zi a servit dimpreună cu par. local Ioan Murgu sfânta liturgie și a săvârșit sfîntirea apei. Predica a produs o adâncă impresie vorbind despre credința în Dumnezeu, potrivită pentru minerii din Sasca-montană, cari cu primejdia vieții lor se coboară în adâncul pământului sute de metri spre a-și câștiga pâinea de toate zilele.

Bunul Dumnezeu să-l țină încă mulți ani cu bine pe iubitul nostru protopop, ca să ne mai facă astfel de bucurii, cari servesc spre întărirea în credința străbună a poporului nostru. M.

† **Maria Cornean.** Mama părintelui Nicolae Cornean din Apadia și a avocatului Dr Petru Cornean din Oravița a răposat Duminecă 12 Ianuarie 1914. A fost înmormântată Marți în 14 Ianuarie 1914 cu o deosebită pompă în cripta familiară din curtea bisericii. Tot poporul din Apadia și împrejurime în frunte cu inteligența a luat parte la actul funebru drept dovadă a reverinții de care se bucura această distinsă matroană în acest aret. Bunul Dumnezeu să-i hărăzească odihna vecinică, iar rudeniilor conzolație.

Două ordinațiuni. Dl ministru de culte și instrucțiune a dat două ordinațiuni șefilor de secții din acest ministeriu în înțelesul: acești șefi de acum înainte nu vor mai numi și transfera profesori și învățători, nu le vor mai asigna bani, nu vor mai închide școli — ci toate aceste drepturi dl ministru și le rezervă sieș.

Târg de tauri de prăsilă aranjază Reuniunea agronomică a com. Căraș-Severin Joi în 5 Februarie a. c. n. pe teritorul din strada din Logoj. La târg să pot aduce numai tauri de rasa Bern de 18 luni împlinite.

Tablou scump. Portretul lui T. Cromwell, făcut de H. Holbein, a fost vândut acum cu 30 mii fonți sterlingi, adică 615 mii coroane.

Biblioteci școlare. În America cele 10 mii de școale publice au biblioteci cu aproape 7 mil. de volume, iar școalele particulare (1400) au biblioteci cu 2 $\frac{1}{2}$ mil. volume.

Neaua curăță aerul. S'a făcut socotcala câte materii murdare să duc cu fulgii de nea și s'a constatat, că — numai pe coperișele caselor — pe un metru pătrat cade 1'2 gr. materie murdară. Afară de bacterii s'au găsit funingine, substanțe sulfuroase, amoniac, cior și alte elemente stricacioase.

SPRE ȘTIRE. Celor interesați să aduce la cunoștință, că a apărut „**Teoria muzicii elementare**“ de **Antoniu Sequens**. Cartea aceasta este menită atât pentru școlile medii, mai ales pedagogii, cât și pentru toți oamenii, cari doresc a-și însuși cunoștințele elem. din arta muzicii. Prețul 1 cor. 20 fil. Comandele să pot face la **Librăria și Tipografia diecezană, Caransebeș.**

Bibliografie

Transilvania Nr 6 cuprinde: Discurs de deschidere ținut la adunarea generală din Orăștie 1/14 Septembrie, Andr. Bârseanu. Lectura științifică la noi, Dr I. Radu. Chestiunea concentrării profesorilor români sub scutul Asociațiunii, Dr Onis. Ghiu. Dela secția școlară a Asociațiunii. Partea oficială. O pildă vrednică de urmat. Cursuri pentru analfabeți. Acțiunea cooperativelor sătești. Lista contribuțiilor la fondul „Asociațiunii” pentru ridicarea unui monument lui A. Vlaicu.

Vatra școlară Nr 1 are: Carmen Sylva. Inteligența verbală (teoretică și cea senzuală practică), Dr P. Roșca. Lucrul manual în școala populară, I. Oțoiu. Lecții practice, R. Prișcu: Șacalul. Hiena. Din viața școlară. Din viața dascălească. Informațiuni. Bibliografie.

Cosinzeana Nr. 3 are: Viața noastră literară în 1913. Ce credea lăncu despre o împăcare cu Ungurii? Colosul dela nord. În satul meu. Frogson Harry. Rânduri mărunte. Dări de samă. Logodnicul (poezie). O umbră. Imn. Umbra. Cântec. Tudorică. Crima lui Sylv. Bonnard.

Concurse

Pentru îndeplinirea postului de *învățător* în mod definitiv la școala confesională gr. or. rom. din comuna **Târnova**, protopresbiteratul Bocșei-montane, comitetul parohial publică concurs cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană”, cu următoarele emolumente:

1. Salar fundamental 1000 coroane, pentru întreținere la 1200 cor. s'a cerut ajutor dela stat.
2. Cortel în natură cu grădină de 720□ stânjani.
3. Pentru participare la adunarea generală 20 cor.
4. Pentru participare la adunarea despărțământului 20 coroane.
5. Pentru conducerea corului vocal înființând 80 coroane.
6. Dela înmormântări (cu liturgie) unde va fi poftit 2 cor., dela înmormântări simple 1 cor.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea școlară în cântările bisericesti, a purta scripturistica în sinodul și comitetul parohial și a compune socoțile cultului fără altă remunerațiune. Preferiți vor fi cari sânt în stare a instrui și conduce corul vocal.

Recurenții, au a se prezenta în sfânta biserică în vre-o Duminecă ori altă sărbătoare pentru a-și arăta desteritatea în tipic și cântarea bisericească, dar nicidecum în ziua alegerii. Recursele instruate cu toate cele delipsă au a să înainta Oficiului protopresbiteral din Bocșa-montană în timpul reglementar.

Târnova la 13 Octomvrie 1913.

Ioan Turnea m. p.
paroh, președinte.

2—3

În conțelegere cu mine: *Mihail Gașpar*, protopop.

Pentru întregirea definitivă a postului de învățător, respective *învățătoare*, la școala conf. gr. or. rom. din **Ohabita**, să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană”.

Emolumentele:

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Pentru scripturistica 10 cor.
3. Pentru conferințele învățătoarești 15 cor.
4. Cuartirul în natură cu grădină de legumi.
5. Pentru întregirea salariului la mărimea ficsată de art. de lege XVI din 1913, comuna bisericească a cerut ajutor de stat.

Recurenții, cari doresc a ocupa acest post, au a-și subșterne recursul, adresat comitetului parohial din Ohabita, Prea On. Oficiu protopresbiteral din Caransebeș și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică, cu prealabila învoire a Prea On. Domn protopresbiter tractual, dar nu în ziua de alegere.

Ohabita din ședința comitetului parohial, ținută la 16/29 Decemvrie 1913.

2—3

Comitetul parohial

În conțelegere cu Prea On. Domn protopresbiter tractual.

Pentru ocuparea definitivă a postului de *paroh* în parohia de clasa III-a din **Scăiuș**, protopresbiteratul Logojuului, să escrie a doua oară concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană”, în conformitate cu ordinațiunea Ven. Conzistor ddto 7 Oct. a. c. Nr 7163 B.

Venitele sânt:

1. 64 jugere de pământ. Dările are a le solvi alesul preot.
2. Birul parohial: 20 litre porumb de fiecare număr de casă.
3. Stola uzitată.
4. 2 locuri intravilane.
5. 2 locuri estravilane.

În lipsa de casă parohială, alesul preot va avea a se îngriji singur de locuință.

Recurenții cu clasificatia în regulă sânt poftiți a-și înainta petițiile de concurs, instruite conform prescrișelor Stat. org. și ale „Regulamentului pentru parohii”, și adresate comitetului parohial, Prea On. Oficiu protopopesc în Logoj. Spre a-i cunoaște poporul se pot prezenta, după prealabila încunoștințare a Prea On. Domn protopop Dr George Popovici, în vre-o Duminecă sau sărbătoare în sf. biserică, ca să-și arăte desteritatea în cântare, însă nu în ziua de alegere.

Scăiuș (Bojtorjános) din ședința comitetului parohial ținută în 15 Decembrie 1913.

Dimitrie Franti

preș. com. par.

Simeon Temeș

not. com. par.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral: *Dr George Popovici*, protopresbiter.

2—3

Nr 9631 B ex 1913

Concursul acesta să publică cu adausul, că avându-să în vedere dispozițiunea cuprinsă în alineatul al treilea din § 31 al regulamentului pentru parohii, termenul de concurgere este 30 de zile.

Conzistorul diecezan